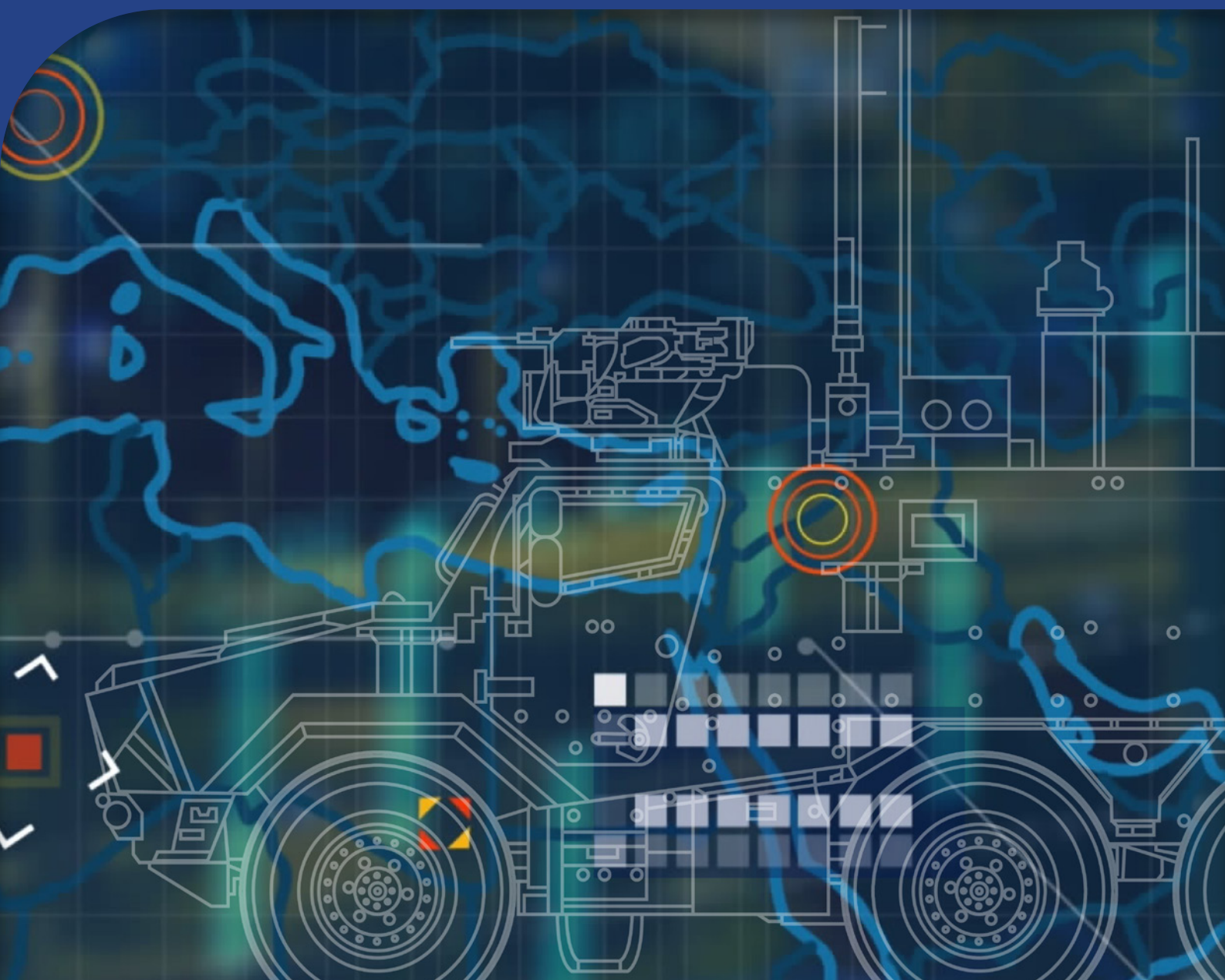

Commerciële opportuniteiten bij de NAVO

Praktische gids voor Belgische ondernemingen

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnummer: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Wettelijk depot: D/2026/2295/02

1. Inleiding

De NAVO is een politiek-militaire internationale organisatie met zowel haar politiek als haar militair hoofdkwartier in België. Om haar werking te garanderen en haar politiek-militaire doelstellingen te bereiken, doet de organisatie heel veel beroep op burgerbedrijven via publieke aanbestedingsprocedures.

De directie Defensie, Luchtvaart en Economische Veiligheid van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie evenals de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de NAVO, hebben onder meer als opdracht om Belgische bedrijven te ondersteunen bij het sluiten van contracten met de NAVO.

Deze gids heeft als doel om de kansen, procedures en sleutelactoren te verduidelijken en zo Belgische ondernemingen te helpen hun activiteiten binnen het NAVO-ecosysteem te ontwikkelen.

2. Sleutelactoren

De NAVO

De Noord-Atlantische Verdragsorganisatie is een politiek-militaire alliantie van 32 landen uit Europa en Noord-Amerika. Ze stelt hen in staat om te overleggen en samen te werken rond defensie en veiligheid, en samen internationale crisisbeheersingsoperaties uit te voeren.

Beslissingen worden met consensus genomen binnen de Noord-Atlantische Raad (NAC), ondersteund door verschillende gespecialiseerde commissies.

Sommige commissies beheren de financiën en beslissen welke projecten aanbesteed worden, die dan vervolgens in een publieke aanbestedingsopdracht worden vertaald.

Meer informatie over de NAVO: <https://www.nato.int/>

Strategic Commands

De belangrijkste gebruikers van de NAVO-projecten zijn de Strategic Commands, zijnde de Allied Command Operations (ACO) en de Allied Command Transformation (ACT).

ACO is verantwoordelijk voor de planning en uitvoering van de NAVO-missies. ACT richt zich op de defensieontwikkelingen op lange termijn.

Beide structuren identificeren de militaire behoeften binnen hun domein.

De Belgische nationale autoriteit: FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, directie Defensie, Luchtvaart en Economische Veiligheid

De FOD Economie treedt op als de Belgische nationale autoriteit. In die rol voert hij verschillende opdrachten uit in het domein van defensie. De directie Defensie, Luchtvaart en Economische Veiligheid:

- informeert de Belgische ondernemingen over toekomstige (ruim geïnterpreteerde) projecten in verband met de NAVO-investeringen.
- neemt deel aan de nationale en internationale besprekingen over de economische aspecten van het defensie- en veiligheidsbeleid en de versterking van de Belgische en Europese industriële en technologische defensiebasis;
- fungeert als aanspreekpunt voor Belgische ondernemingen voor informatie over firmaveiligheidsmachtiging (FVM).

Meer informatie over de FOD Economie als nationale autoriteit:

<https://economie.fgov.be/nl/themas/ondernemingen/specifieke-sectoren/defensie>

Permanente Vertegenwoordiging van België bij de NAVO

De Permanente Vertegenwoordiging van België bij de NAVO (BELNAVO – BELOTAN) vertegenwoordigt formeel België bij de NAVO. Ze verdedigt de politieke, militaire en economische belangen van België, in nauwe samenwerking met de bevoegde Belgische overheidsdiensten.

Meer informatie over de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de NAVO:

<https://nato.diplomatie.belgium.be/nl>

Ministerie van Defensie

Het Ministerie van Defensie is verantwoordelijk voor de strategische uitvoering van het militaire luik van de NAVO. Daarnaast vaardigt het vertegenwoordigers af naar de commissies die verantwoordelijk zijn voor het beheer van de projecten. Defensie voert de opdrachten die het als gastland op zich heeft genomen ten opzichte van de NAVO uit.

Meer informatie over Defensie: <https://www.mil.be/nl/over-defensie/>

Nationale Veiligheidsoverheid

De Nationale Veiligheidsoverheid (NVO) is verantwoordelijk voor de administratieve behandeling van aanvragen en het afleveren van de veiligheidsmachtigingen, zowel individueel (IVM) als per onderneming (FVM).

Meer informatie over de Nationale Veiligheidsoverheid: <https://www.nvoans.be/nl>

3. Welke behoeften heeft de NAVO?

Voorbeelden van behoeften van NAVO-agentschappen zijn:

- Cyberdefensie
- IT-hardware en -software (technologie)
- Advies/consultancy
- Projectmanagement
- Infrastructuur: gebouwen, vliegvelden, pijpleidingen, rollend materieel voor hoofdkwartieren en voor missies en oefeningen
- Command and Control-systemen (C2)
- Satellietcommunicatie (Satcom)
- Air Command en Control System (AirC2)
- Ballistic Missile Defence (BMD)

4. Wie neemt de beslissing over de projecten ter invulling van de behoeften?

Investeringscomité

Het Investeringscomité is verantwoordelijk voor de beslissingen over het NATO Security & Investment Programme (NSIP).

De projecten binnen het NSIP bevatten een zeer ruim gamma van bedrijfsactiviteiten, gaande van traditionele infrastructuurwerken tot de aankoop van rollend materiaal en de ontwikkeling en implementatie van (complexe) IT-infrastructuur en technologie. Die investeringen ondersteunen zowel de werking van de hoofdkwartieren als die van de verschillende militaire basissen.

Budgetcomité

Het budgetcomité is verantwoordelijk voor de uitvoering van het militaire en het civiele budget van de NAVO.

Het militaire budget omvat de exploitatiekosten van de militaire structuur en van de operationele activiteiten, zoals missies en oefeningen en bedraagt ongeveer 80% van het totaal.

Het civiele budget omvat de functioneringskosten van het NAVO-hoofdkwartier in Brussel en bedraagt ongeveer 20% van het volledige budget.

5. Aankoopentiteiten van de NAVO

De NAVO beschikt niet over één centrale entiteit die alle aankopen uitvoert.

Voor elk project is een NAVO-agentschap, een Strategisch Commando (Strategic Commands) of één van de 32 naties verantwoordelijk voor het projectmanagement. Wanneer een lidstaat die rol opneemt, treedt die op als “gastland”.

Volgende entiteiten kunnen optreden als aanbestedende overheid:

NATO

North Atlantic Treaty Organization

Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (zetel in België)

Business portal: <https://nato.bonfirehub.com/portal/>

NCIA

Nato Communications and Information Agency

NAVO Communicatie-en informatieagentschap (zetel in België)

Business portal: <https://www.ncia.nato.int/business/do-business-with-us.html>

Business opportunities: <https://www.ncia.nato.int/business/business-opportunities.html>

NSPA

Nato Support and Procurement Agency

NAVO-agentschap voor ondersteuning en aankopen (zetel in Groothertogdom Luxemburg)

Business portal: <https://www.nspa.nato.int/business/procurement>

Vendors registration list: <https://www.nspa.nato.int/business/procurement/vendor>

E-bid portal: <https://eportal.nspa.nato.int/public/eportal.aspx>

ACO

Allied Command Operations

Geallieerd commando Operaties (hoofdkwartier in België)

Business portal: <https://shape.nato.int/financeandacquisition>

SACEUR

Supreme Allied Commander Europe

Opperbevelhebber van de geallieerde strijdkrachten in Europa (hoofdkwartier in België)

Business portal: <https://shape.nato.int/financeandacquisition>

ACT

Allied Command Transformation

Geallieerd commando Transformatie (hoofdkwartier in de Verenigde Staten)

Business portal: <https://www.act.nato.int/contracting>

ACT – JWC Stavanger Norway

Allied Command Transformation – Joint Warfare Centre Stavanger Norway

Geallieerd commando Transformatie – Centrum voor gezamenlijke oorlogsvoering Stavanger (hoofdkantoor in Noorwegen)

IS NATO HQ procurement division

International Staff NATO Headquarters procurement division

Internationaal secretariaat van de NAVO – Hoofdkantoor – Aankoopdienst (hoofdkantoor in België)

Business Portal: <https://nato.bonfirehub.com/portal/>

6. Wat is de rol van FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie als nationale autoriteit?

Als nationale autoriteit heeft de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, directie Defensie, Luchtvaart en Economische Veiligheid een faciliterende rol in de individuele aanbestedingsprocedures:

Bekendmaking van de aanbestedingen aan de Belgische ondernemingen

De FOD Economie informeert de Belgische ondernemingen via een specifiek mailingsysteem. Die e-mail wordt verstuurd naar gekende ondernemingen en, voor bepaalde aspecten, naar ondernemingen die positief geëvalueerd zijn door de nationale autoriteit.

In het algemeen verspreidt de nationale autoriteit de volgende informatie tijdens de aanbestedingsfase:

- een voorafgaande bekendmaking van de aankomende opportuniteit (Notification of Procurement Opportunity of NPO);
- de kennisgeving van de opening van de aanbesteding (Invitation for Bid of IFB).

Indiening van geschikte kandidaten bij de aanbestedende overheid

Tijdens de periode waarin ondernemingen zich kandidaat kunnen stellen, moeten de geïnteresseerde bedrijven hun interesse melden bij de nationale autoriteit, zodat die kan beoordelen of een "Verklaring van Geschiktheid" (Declaration of Eligibility) kan worden verstrekt.

Bij gunstige evaluatie van de voorwaarden maakt de nationale autoriteit de kandidaturen van de Belgische ondernemingen bij het aanbestedende agentschap of gastland bekend en kunnen zij hun bod indienen.

Ondersteuning tijdens de aanbestedingsprocedure en bij het indienen van een beroep

Tijdens de indieningsfase kunnen ondernemingen bijkomende toelichtingen vragen aan de aanbestedende overheid.

Op verzoek van de onderneming treedt de vertegenwoordiger van de nationale autoriteit binnen de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de NAVO in contact met de aanbestedende overheid om vragen te stellen of een verlenging van de indiendatum te vragen.

In de regel bezorgt de aanbestedende overheid eventuele wijzigingen aan het bestek rechtstreeks aan de ondernemingen, én aan de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de NAVO, zodat die het verdere opvolgingsproces kan verzekeren.

Na de gunning van de opdracht aan een van de inschrijvers hebben de niet-geselecteerde deelnemers de mogelijkheid om beroep aan te tekenen. Dat beroep moet worden ingediend door de vertegenwoordiger van de nationale autoriteit bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de NAVO.

7. Belangrijkste types van aanbestedingsopdrachten

De internationale aanbesteding (ICB):

De internationale aanbesteding is de standaard procedure voor de gunning van NAVO-opdrachten.

Alle bedrijven uit de NAVO-lidstaten die beschikken over de vereiste verklaring van geschiktheid (Declaration of Eligibility – DOE) kunnen een bod uitbrengen op de aanbesteding. Daarbij is de laagste prijs van doorslaggevend belang (Lowest Bid).

Mits toestemming van het beslissingscomité kan binnen een internationale aanbesteding worden gekozen voor het economisch meest voordelige bod (Best Value Bid). In dat geval worden niet alleen de prijs, maar ook de technische kwaliteit en het ontwerp van het voorstel in aanmerking genomen.

Gunning via “Sole source”:

Als blijkt dat het product of de technologie waarop de aanbesteding betrekking heeft zeer specifiek is, of dat er na een marktbevraging geen concurrentie blijkt te bestaan, kan het beslissingscomité besluiten om de opdracht rechtstreeks te gunnen aan de enige onderneming die de behoefte kan invullen.

Basic Ordering Agreement (BOA):

De Basic Ordering Agreement is een algemene lijst van leveranciers die kan worden geraadpleegd voor terugkerende of standaardproducten en -diensten (Commercial-of-the-Shelf). Na goedkeuring door het beslissingscomité worden de bedrijven die in de leverancierslijst opgenomen zijn door de aanbestedende overheid geïnformeerd.

Nationale aanbestedingsprocedure (plus) – NCB/ NCB+

Wanneer een NAVO-land als gastland optreedt voor een project van beperkte omvang op zijn grondgebied, kan een nationale aanbesteding worden georganiseerd. De nationale aanbestedingsregels van dat land worden dan gevolgd.

Bij grotere projecten kan worden beslist om de toegang tot die nationale contracten open te stellen voor bedrijven uit andere NAVO-landen. De aanbestedingen worden dan in alle NAVO-landen gepubliceerd (procedure NCB+), naar analogie met de ICB.

8. Vereiste verklaringen en veiligheidsmachtigingen

Verklaring van geschiktheid (DOE)

Ondernemingen die willen meedingen naar een contract van een van de NAVO-structuren moeten in de meeste gevallen beschikken over een “Verklaring van geschiktheid” (Declaration of Eligibility). In België wordt die verklaring afgeleverd door de directie Defensie, Luchtvaart en Economische Veiligheid van de FOD Economie, die optreedt als nationale autoriteit.

Die verklaring wordt verstrekt na een gunstige evaluatie van de technische, operationele en financiële capaciteiten van de onderneming.

Veiligheidsmachtigingen

Wanneer een onderneming tijdens de uitvoering van de het gewonnen contract toegang nodig heeft tot geclassificeerd materiaal of beveiligde zones, moet zij over een firmaveiligheidsmachtiging (FVM) beschikken.

Aanvragen voor een veiligheidsmachtiging moeten worden ingediend bij de Nationale Veiligheidsoverheid (NVO), die na een grondige evaluatie van de aanvragende onderneming beslist of de machtiging wordt toegekend of niet.

Contactgegevens:

Nationale Veiligheidsoverheid

Karmelietenstraat 15

B-1000 Brussel

Telefoon: +32 (0)2 501 45 42

Fax: +32 (0)2 501 45 96

indussec@nvo-ans.be (informatie over veiligheidsmachtigingen voor rechtspersonen)

9. Aanvullende informatie

Bij vragen over de projecten, de comités, de aanbestedingsprocedures, de aanbestedende overheden en de vereiste verklaringen kunt u terecht bij de volgende instanties en contactpersonen:

Permanente vertegenwoordiging van België bij NAVO

De Heer Fouad SAMRI

Economisch en wetenschappelijk adviseur

Tel: +32 2 707 60 35

fouad.samri@diplobel.fed.be

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, directie Defensie, Luchtvaart en Economische Veiligheid

De heer Dirk GHYSENS

Cel NAVO-investeringen

Tel: +32 2 277 75 46

Dirk.ghysens@economie.fgov.be

De heer Sander DRIEGHE

Cel NAVO-investeringen

Tel: +32 2 277 77 25

Sander.drieghe@economie.fgov.be

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
economie.fgov.be